

Verslag van de 37e ALGEMENE LEDENVERGADERING, gehouden op 21 januari 1984 in de Flevohof te Biddinghuizen.

1. Opening door de partijvoorzitter

De partijvoorzitter opent om 10.25 uur de vergadering.

Er is een extra congres uitgeschreven, omdat het najaarscongres voornamelijk ging over kernwapens en het voorjaarscongres al vol zit door de nota Adelt Arbeid? en de start van de Eurocampagne.

Dit extra congres is uitgeschreven m.n. ook om de organisatievoorstellen te behandelen.

Hij stelt de congresleiding voor, die zal bestaan uit: Michel Jager, Rob van Kamp, Arnold Gerritsen.

De partijvoorzitter wenst de aanwezigen een vruchtbaar congres toe.

2. Benoeming notulen- en stemcommissie

Bij acclamatie worden benoemd: Magda Berndsen en Ankie van Leeuwen.

In de stemcommissie worden bij acclamatie benoemd: Paul Wessels, Joke Staal en Piet Lacoop.

3. Toelichting op de stemprocedure

De voorzitter van de stemcommissie geeft een toelichting op de stemprocedure.

Er zal bij gewone meerderheid van stemmen worden gestemd, omdat het niet gaat om wijzigingen van de statuten.

4. Presentatie kandidaten commissies

In de rapportage commissie worden bij acclamatie benoemd: P.C.A. van Tets, D.H. van Rhee, T.C. de Graaf.

In de geschillencommissie worden bij acclamatie benoemd: E. Zijlstra en N.F.I. Schwarz.

Voor de programmacommissie zijn 7 kandidaten, terwijl er 5 plaatsen beschikbaar zijn.

De heer Wellenstein kan niet aanwezig zijn, een ander zal zich voor hem presenteren.

De heer van Hempen kan wegens ziekte niet aanwezig zijn.

De heer Klompenhouwer geeft in het kort de taak van de programmacommissie aan.

Vanuit de programmacommissie is er concreet behoefte aan mensen met een economische achtergrond.

Zowel over Wellenstein als over van Hempen wordt iets verteld.

De overige kandidaten zijn niet aanwezig.

Bakhuizen: van de orde.

Het is een belangrijk gebeuren om mensen in de programmacommissie te krijgen.

Hij stelt daarom voor de presentatie van de kandidaten uit te stellen tot het eind van de middag, wellicht zijn er dan meer kandidaten. Hij vindt het moeilijk om zonder presentatie een keuze te moeten maken.

De congresvoorzitter stelt voor op dit punt aan het eind van de organisatievoorstellen terug te komen.

Het congres gaat hiermee bij acclamatie accoord.

Agendapunt 5  
-----

Amendement 5.001  
-----

De Programma Commissie werkt dit amendement nader uit; komt nog nader aan de orde.

Indiener: geen toelichting

HB idem

Met stemming aangenomen.

Amendement 5.002  
-----

Indiener halff: AAV A'foort moet zijn regio Utrecht.

Het zou nuttig zijn deze tekst te schrappen de privacy van kandidaten komt in het geding; e.e.a. zou gecontroleerd moeten worden op juiste opgave etc. Teveel complicaties. Beter is dit stuk te schrappen.

HB: overnemen

Met stemming aangenomen.

Amendement 5.003 A, B, C (Conglomeraat)  
-----

Eerst C behandelen.

Indiener Potman wil C intrekken als B wordt aangenomen.

Voorzitter niet mee eens.

C wordt ingetrokken.

5.003 A:

Indieners geen toelichting

HB idem

Met stemming aangenomen.

5.003 B:

Indieners geen toelichting

HB idem

Met stemming aangenomen.

Amendement 5.004 A en B  
-----

Verschil zit in woord "morele".

5.004 B als eerste behandeld.

Ind. geen toelichting

HB idem

Met stemming aangenomen.

5.004 A komt daardoor te vervallen.

Amendement 5.005  
-----

Marian Vegt: Er worden geen noemenswaardige wijzigingen in de basisvoorwaarden aangebracht. De indruk bestaat evenwel dat er wel ruimte blijft voor aanvullende voorstellen zodat bij de verkiezingsprocedure van de kandidaten de

mogelijkheid bestaat via een omweg te rommelen in de basisvoorwaarden.

E. Cassee ontraadt dit amendement.

De mogelijkheid moet blijven bestaan om naast de minimum procedure voor de verschillende nivo's aanvullende voorwaarden te bepalen.

Bij stemming verworpen.

Motie 5.01

-----  
Marian Vegt is van mening dat de omschrijving van de Basisvoorwaarden nader uitgewerkt dient te worden wegens te grove indeling. E.e.a. laat aan duidelijkheid te wensen over. Ze zou overname van deze motie toejuichen.

HB: zegt toe rekening te willen houden met de voorgestelde indeling bij de definitieve formulering van de voorwaarden. Met stemming aangenomen.

Amendement 5.006

-----  
De navolgende sprekers geven hun mening:

1. Peter vd Brandhof: ondersteunt krachtig dit voorstel; zonder dat hij de discussie v.w.b. de verenigbaarheid van functies voor de voeten wil lopen, zou hij graag zien dat hiervoor een uitzondering wordt gemaakt. HB: goede poging om voor dit punt een uitzondering te maken. De eventuele toekomstige mogelijkheid van combinatie van lidmaatschap 1e Kamer en HB biedt zelfs voordelen, geen nadelen.

2. Marian Vegt: de motivatie kan correct zijn maar waarom geldt dit dan niet op plaatselijk nivo. In de lagere regionen is e.e.a. niet verenigbaar ivm belangenverwarring. Waarom nu hiervoor wel een uitzondering.

3. Pieter ter Veer: HB zou zelfs expliciet in de voorwaarden moeten vermelden dat de HB voorzitter lid van de eerste Kamer moet zijn. Als HB lid en tevens 1e kamer-lid kan men meer actief bezig zijn men is immers al goed geïnformeerd. Hij is een krachtig voorstander van deze motie.

HB: De meeste argumenten zijn reeds genoemd. Het lidmaatschap van de 1e Kamer is van een geheel andere orde dan dat van de 2e Kamer. De verenigbaarheid van de functies van HB-lid en het lidmaatschap van de 2e kamers staat ook niet ter discussie. HB leden die in de Haagse politiek zitten krijgen automatisch alle stukken. Zowel principieel maar ook uit praktisch oogpunt voorstander om dit amendement over te nemen.

Marian Vegt: Praktische argumenten gelden hier niet. Gaat om principe. Waarom kan dit wel en is een functie als Statenlid of Raadslid niet verenigbaar.

Bij stemming verworpen.

Amendement 5.007 A+B

Eerst B behandelen i.v.m. verdergaande strekking.

Indiener Marian Vegt: Indien voor het moment van kandidaatstelling wordt gekozen zou er een onwerkbaar situatie ontstaan. Men is immers niet zeker gekozen te worden.

Spreker P. vd Brandhof: Volkomen eens met M. Vegt. Hoe langer uitstel van opzegging functie hoe beter. Het zou zonde zijn een functie op te geven en niet gekozen te worden.

5.007 B met stemming aangenomen 5.007 A vervallen.

Amendement 5.008

Indiener geen toelichting

Spreker P. vd Brandhof: is het hiermee oneens. We moeten toch al woekeren met onze talenten. Het zou zonde zijn ingewerkte bestuurders na 6 jaar te moeten wegsturen. Verlies van ervaring.

HB: 6 jaar lijkt absoluut, maar kan wanneer deze voorbij zijn na kleine periode weer opnieuw ingaan.

Marian Vegt: Deze jaren tellen als tropenjaren. Wanneer men dit werk zo lang doet is men moeilijker te pakken te krijgen voor andere functies. 8 jaar is en veel te lange periode.

Met stemming aangenomen.

Amendement 5.009 A en B

Indiener geen commentaar.

Spreker Marian Vegt: Gevaarlijk subjectief punt is politieke kwetsbaarheid. Er kunnen hierdoor misverstanden ontstaan. Dit zou geschrapt moeten worden uit de basisvoorwaarden.

Spreker Ina Claasen: Dit is een schandelijk voorstel. Hoe denkt men aan de informatie te komen? Door inschakeling van een detective-bureau of uit het roddel-circuit. Deze regel is bedacht voor het geval dat er iets mis gaat. Nog mooier zou het zijn de plicht om zelf informatie te verschaffen dan ook maar af te schaffen.

HB: Hier wordt een splitsing gemaakt voor wat onvoorwaardelijk kan en moet. Natuurlijk maken we geen gebruik van een roddelcircuit om aan informatie van kandidaten te komen. Maar wanneer informatie door positief ingestelde mensen wordt geleverd over kandidaten en het Bestuur maakt daarvan gebruik, moet het daarnaast mogelijk zijn de afdeling te vragen zodat de informatie nagetrokken kan worden. Daarna wordt het gesafed waarna e.e.a. aan de leden bekend gemaakt wordt.

HB ontraadt dit amendement.

Stemming 5.009 A aangenomen.

5.009 B en 5010 sterke samenhang:

Spreker: evt. stemadvies is griezelig. Men doet dit wel of niet maar niet half. Is tegen 5.010 maar voor 5.009B.

Ina Claasen: E.e.a. getuigt van regelzucht. Eens met vorige spreker beter is dit helemaal te schrappen. Stemadvies discussie dient gevoerd te worden in een aparte commissie zoals e.e.a. bij andere partijen is geregeld.

5.010

Indiener geen toelichting.

HB: ontraadt 5.009. 5.005 is aangenomen en geldt als algemeen uitgangspunt van oorspronkelijke tekst + evt. aanvullingen. Wij adviseren U op te nemen in de tekst: stemadvies kan geven. Van regelzucht kan niet gesproken worden dit is open.

Marian Vegt: e.e.a. is tegenstrijdige advisering van HB. Aan de ene kant niets regelen aan de andere kant mogelijkheid open laten dingen te regelen. Voorstander van 5.009B.

Schriftelijke stemming 5.010 overnemen.

Amendement 5.011

-----  
Geen commentaar  
Overgenomen.

Amendement 5.012

-----  
Geen commentaar.  
Overgenomen.

Hierna volgt een schorsing ivm schriftelijke stemming 5.010.

Uiteindelijk is er een akkoord over de voorgestelde schriftelijke beleidsvoorstellen.

De congresvoorzitter vraagt nogmaals of de kandidaten voor de programmacommissie zijn aangekomen om zich te presenteren. Dit blijkt niet het geval te zijn.

## 6. Toespraak lijsttrekker Europese Verkiezingen

De tekst van de toespraak is bijgevoegd.

Uitslag stemming amendement 5.009B:

uitgebracht 152 stemmen, waarvan 2 blanco, 61 voor, 89 tegen: verworpen.

Amendement 5.010

Na stemming aangenomen.

Na stemming wordt het geamendeerd huishoudelijk reglement aangenomen.

## 7. HB-resolutie Jongerenorganisatie

Toelichting namens het HB door v.d. Bos:

D'66 was oorspronkelijk tegen een aparte jongerenorganisatie. De vernieuwing werd gedragen door de jongeren van D'66. D'66 werd gezien als een jongerenpartij bij uitstek. Een aparte jongerenorganisatie paste slecht bij dit beeld.

Jongeren moesten op dezelfde manier functioneren in de partij als iedereen.

Dit uitgangspunt is in de loop der jaren te optimistisch gebleken. De deelnemersgraad van jongeren ligt ver beneden datgene wat wij voor wenselijk houden. Daarom is er vanuit de jongeren zelf de wens naar voren gekomen om een eigen zelfstandige jongerenorganisatie in het leven te roepen met een eigen rechtspersoonlijkheid, met een zekere eigen politieke manoeuvreerbaarheid en eigen financiële ruimte.

Hiertegen zijn bezwaren ingebracht:

1. Het is eigenlijk tegen de D'66 traditie.

Dit is een zwak argument. Als er iets typisch D'66 is, is het om tradities te doorbreken.

2. Er zouden geen garanties bestaan, dat de jongeren het ook goed zouden doen, dat zij het gegeven vertrouwen en de financiële middelen waar kunnen maken.

Dit is een zeer discutabel argument. Er zijn nooit echte garanties te geven.

Degenen die nu in het JOAC zitten, die nu actie zijn, zijn dermate enthousiast en hebben zin om alles er aan te doen. Wij moeten hem dat vertrouwen geven.

Hijzelf heeft vertrouwen dat men er wel uit zal komen.

3. De voorwaarde om subsidie te krijgen is dat men 1000 sympathisanten heeft.

Dit is geen geringe opgave.

4. Bestaande besturen en commissies in de partij zouden de jongeren moeten missen.

Dit is geen echt doorslaggevend argument.

Juist door in de jongerenorganisatie actief te zijn, zullen de drempels verlaagd worden. Meer in plaats van minder jongeren zullen actief zijn in de partij.

5. D'66 is geen partij van deelbelangen, dit is tegen het principe van D'66.

Deze jongerenorganisatie, zoals die nu wordt voorgesteld is uitdrukkelijk niet bedoeld als belangenorganisatie. De bedoeling is dat deze jongerenorganisatie zich met alle facetten van het leven zal bezighouden.

Tenslotte de rechtsvorm, die het zou moeten krijgen: of het een vereniging of een stichting zou moeten worden.

Een vereniging is het meest democratisch en ligt het meest in de lijn van onze partij. Een bezwaar is dat de jongeren een grotere mate van zelfstandigheid hebben, verder van de partij af zullen staan. Dit is gegeven het vertrouwen geen doorslaggevend argument.

Vraagt met klem om de jongeren, die zelf een organisatie op willen gaan bouwen, een kans te geven en te stemmen voor een aparte jongerenorganisatie met de meest democratische vorm.

Amendement 7.001

Jaarsma: Dat er binnen D'66 behoefte is aan een jongerenverband is al jaren duidelijk, daarom is ook het JOAC opgericht. De doelstelling van het JOAC blijkt echter niet te verwezenlijken binnen het JOAC, door de structuur van het JOAC.

De nu gekozen opzet biedt mogelijkheden tot uitbouw. Hij is van mening dat de partij zelf belang heeft bij een goed functionerende jongerenorganisatie.

Zowel voor de externe representativiteit als voor het aanleveren van een voorraad jongeren,  
Uit diverse enquetes blijkt dat D'66 geen of weinig aantrekkingskracht heeft voor jongeren. Toch heeft D'66 in de Tweede Kamer speciaal aandacht voor jongerenproblematiek.

Wij kunnen jongeren opvangen, communiceren met gelijkgestemden.

Jonge Democraten kan drempelverlagend werken en een speciale band met de partij aanbieden en daardoor een grotere aanhang verwerven.

De subsidieregeling politiek jongerenwerk stelt als voorwaarde dat dit een stichting of een vereniging is van jongeren, aan wie geen grote financiële offers gevraagd kunnen worden. De financiën zijn geen doel maar middel.

In 4 jaar tijd heeft het JOAC veel werk verricht. Bij eerdere gelegenheden bleek de partij niet rijp voor de stap van een jongerenorganisatie.

Het emancipatieproces is nu zo ver gevorderd, dat wij er nu wel aan toe zijn.

D'66 moet uit het dal. Democraten en Jonge Democraten gaan daar voor zorgen.

Toelichting op het amendement: Jonge Democraten is duidelijk genoeg.

#### Algemene ronde:

Jansen: Wij praten voor de tweede keer over de oprichting van een jongerenorganisatie. In 1978 was de partij sterk verdeeld hierover.

Jonge Democraten '66 is 65+. Daarmee moeten wij de jongeren niet opzadelen.

Vd. Brandhof: Zou het zeer spijtig vinden wanneer '66 uit de naam geschrapt gaat worden. '66 is niet een willekeurig getal, maar geeft een juiste bepaling van de partij in zijn oorsprong. Daarom wil hij het amendement sterk ontraden. De koppeling met de partij moet gehandhaafd blijven.

Mw. Klaassen: Zij wenst de jongerenorganisatie veel succes. Hoopt dat het een pluriforme organisatie wordt. Een redelijk deelnemerspercentage van mannen en vrouwen. Maar minstens zo belangrijk is het richten op de andere culterele groepen. Dat gaat niet vanzelf, daar moet je wat voor doen en dat geldt zeker voor andere culterele groeperingen.

HB: Het HB heeft er geen probleem mee, wanneer de 66 er af valt. Denkt dat de koppeling met D'66 zo duidelijk zal zijn, dat er geen misverstanden over hoeven te bestaan. Een opmerking over de pluriformiteit: juist vanuit D'66 vanuit verschillende kanten hier hard aan trekken.

De jongerenorganisatie kan alleen van de grond komen wanneer niet alleen de jongeren, maar iedereen hieraan keihard trekt. Jongeren zijn voor ons van essentieel belang.

In stemming:

Am. 7.001: aangenomen.

HB resolutie jongeren: aangenomen.

Schorsing voor de lunchpauze.

Heropening.

### Heropening

Wijze van behandeling van agendapunt 9 Resolutie Nadere Aanduiding, waartoe de congresleiding heeft besloten. Eerst krijgt gedurende 10 minuten Jan Veldhuizen het woord, vervolgens krijgt Bob v.d. Bos namens het HB het woord. Daarna krijgen Jopie Boogerd als indiener van motie 10.01 en Aad Nuis als indiener van motie 10.02 de gelegenheid een toelichting op hun motie te geven. Dan wordt de sprekerslijst afgehandeld. Tenslotte vindt er nog een ronde plaats waarin Jan Veldhuizen, Jopie Boogerd, Aad Nuis en HB de gelegenheid krijgen een korte reactie te geven. Hierna zal de besluitvorming plaatsvinden. Gezien het aantal mensen op de sprekerslijst is er een beperkte spreek-tijd.

### Jan Veldhuizen

Schetst een denkbeeldige situatie in 1994. Hij gaat vervolgens weer 10 jaar terug en vraagt zich af of wij dat denkbeeldige beeld vandaag waarmaken of vernietigen wij deze voorspelling. Deze discussie gaat niet om het veranderen van de naam Democraten '66. Ook gaat het er niet om een dogma binnen te smokkelen. Ook gaat het er niet om het redmiddel binnen te halen, omdat hiervoor andere dingen nodig zijn, zoals je programma. Wat hem betreft is de discussie vandaag gesloten. Er is een 3 tal hoofdstromingen: het liberalisme, het socialisme, het confessionalisme. Men wijst pragmatisme af. Waarom dan niet D'66 in deze 3-delige inpassen. Hij gaat uit van de deugdelijkheid van deze schets. Alles wat in de resolutie staat wordt gedeeld door het HB, alleen men plaatst een kleine kanttekening. Wij concluderen dat D'66 links liberaal aangeduid kan worden. De mogelijkheid open laten een ieder naar eigen voorkeur iets aan de naam toe te voegen. De elementen in ons programma staan borg voor progressief liberalisme. Hij heeft D'66 links liberaal genoemd, omdat het aangeeft in welk kamp je zit. Een progressief linkse richting van het liberalisme. Wij staan borg voor hen die onze solidariteit verdienen. Waarom deze hele exercitie. Hij verwijst naar Idee '66. Wij moeten onze maatschappelijke bedeendheid afleggen en zoeken naar plaatsen in de machtsstructuur. Dit is praktisch realisme. De resolutie van Aad Nuis is een korte karakteristiek die zich slecht verdraagt met het grondkarakter. Het grondkarakter is nergens. 275 woorden: dit is geen motie, maar een foldermotie. Zijn wij zo anders dat wij niet in een rijtje met die anderen willen? Kom toch met beide benen op de grond. De genoemde indeling blijkt gangbaar te zijn. Het is een referentiekader voor de burgers. Wij kunnen dan in gangbaar taalgebruik antwoord geven op de vraag D'66 wat ben je en waar sta je. De mogelijkheid bestaat dat je dan een groot en trouw electoraat krijgt. In de discussie rezen enkele bezwaren als je je filosofie wilt blijven herhalen. Hij wordt onzeker als het normaal gevonden wordt, dat wanneer de discussie moeilijk of niet alledaags is, wij de discussie in handen gaan geven van tekstschrijvers. Liberaal is een term uit de vorige eeuw, maar hoe oud is de term democratie wel niet. Het zou niet tolerant zijn wanneer mensen uit andere partijen zich niet kunnen vinden in D'66. Een alternatief voor teleurgestelden: welkom in D'66, welke partij je ook hebt verlaten. Het is in strijd met de oprichtingsgedachte, het is een nekschot voor de beweging, maar waar hield de beweging op en waar begon de partij. Als D'66 er niet zou zijn, moet hij opgericht worden, daarom de plicht alle elementen aan te draaien. Er is een politieke partij nodig om met een onorthodox karakter op te treden.



Bob vd Bos: De discussie over evt. ondertiteling van de partij is even oud als de partij zelf. Telkens laat de discussie weer op bij het slechter gaan van de partij. Het zou een vreemde indruk wekken nu met een ondertiteling voor de dag te komen. Waarom dan niet 17 jaar geleden bij de oprichting?

Het argument dat de herkenbaarheid vergroot zou worden gaat volkomen teniet bij de toevoeging van Links Liberaal (=conservatief =onduidelijk) Bij de Euroverkiezingen ligt dit natuurlijk anders. De betekenis van liberaal in het buitenland is totaal anders dan hier. In elk geval is de duidelijkheid hiermee niet gediend.

De vraag of de achteruitgang van de partij gestoeld is op de ideologie. De aanhang van de partij is immers gebaseerd op veiligheid (zoals H.v.Mierlo het uitdrukt het "buikevoel").

Ook de voorspelbaarheid zou groter zijn bij ondertiteling.

Als dat al gebleken is, is dat dus overbodig.

D'66 zou een ondertiteling als een harnas ervaren i.p.v. iets positiefs. Bovendien zouden er onmiddellijk weer eindeloze discussies oplaaien over de vraag wat links liberaal nu eigenlijk precies inhoudt (zeker bij een partij als de onze!)

Het beleidsprogramma dijt steeds maar uit. Dit dient toegespitst te worden op hoofdlijnen. De nieuwe opzet zal hiermee zeker rekening houden.

Mensen met verschillende achtergronden voelen zich tot D'66 aangetrokken. Dat is de kracht van de partij. Christenen, sociaal democraten, mensen zonder ideologie, dienen zij te worden opgezadeld met een etiket? Ik denk dat daaraan weinig behoefte is. Stel dat 40% tegen en 60% voor is, moet 40% dan iets naar buiten dragen waar ze niet achter staat?

Ik stel dat wij dan ons doel voorbij streven.

D'66 heeft ongetwijfeld een links liberaal element in zich.

Dat is alleen een deelwaarde. Een totaal etiket is onverantwoord; D'66 is meer.

De onafhankelijkheid van onze partij staat voorop; geen bindingen met langere termijnbelangen. Typisch D'66-stijl is politiek bedrijven op grond van openheid. Geen partij-politiek gekissebis niet onder de vlag van links liberaal. D'66 is destijds opgericht uit praktisch idealisme. De staande ideologieën waren verouderd, dienen we nu weer terug te gaan? Dit zou zelfontploffing betekenen.

Het is natuurlijk begrijpelijk dat er behoefte bestaat aan een nadere profilering. De poging van J.Veldhuizen en A.Nuis om dit kort en krachtig te willen doen is aardig maar snijdt geen hout. E.e.a. zal leiden tot eindeloze discussies waarmee niemand gediend is.

De kracht van D'66 ligt niet in een noodzakelijk profiel maar in een consequent beleid, waarmee we met duidelijkheid en strijd lust overtuigen. Een etiket is daarbij niet nodig.

Jopie Boogerd

Ongeveer 1 jaar geleden heeft zij een discussie aangezwengeld over de links liberale aanduiding.

De belgen noemen ons de links liberalen van Democraten '66. Van Doeke Eisma hebben wij gehoord, dat wij ook in het buitenland links liberaal worden genoemd. Laten wij dan ook de durf hebben om dat ook in Nederland te doen. Laten wij ons niet de nadere aanduiding links liberaal laten ontnemen, laten wij zo democratisch zijn dat voor motie 10.01 wordt gestemd. Deze geeft zoveel ruimte, dat degenen die zich altijd links liberaal hebben gevoeld, dat ook kunnen blijven doen. Zij roept op om voor de resolutie van Veldhuizen te stemmen, omdat met een korte aanduiding wij niet kiezen voor een nieuwe ideologie of voor een nieuwe naam, maar voor een nadere aanduiding die voor velen begrijpelijk is.

Aad Nuis

Als wij met het HB niet uitdrukkelijk links liberaal willen heten, lijkt het verstandig om het niet bij een afwijzing te laten, maar te constateren hoe onze partij in elkaar zit, deze motie rijkt dit aan. In D'66 hebben zich altijd mensen uit allerlei hoeken thuis gevoeld. Links liberalen hebben wij, maar ook mensen uit de christelijke hoek en sociaal democraten. Wij hebben het altijd goed met elkaar kunnen vinden. Wij hebben wel eens ruzie gehad, maar het is hem nooit opgevallen dat er iets bloedgroeperigs liep. Hij denkt dat dit juist kwam, omdat wij het misleidende van oude etiketten hadden ingezien. Termen die heel veel kunnen betekenen in iemands persoonlijke politieke visie, maar die gaan werken als valse barrières, omdat zij mensen uit elkaar houden in verschillende hoekjes. Wij zien dit om ons heen in andere partijen. De grenslijnen tussen praktische hervormers en de andere kant werden verdoezeld en ontkracht. Daaraan willen wij iets doen. De partij die tegen de valse schijn van etiketten is gericht, kan niet zelf een etiket opplakken. Hij heeft in zijn motie proberen aan te geven hoe het geweest is en hoe het nu is. Als deze formulering er mee door kan stem dan voor zijn motie en tegen de motie Veldhuizen, zodat we niet alleen iets negatiefs maar ook iets positiefs mee naar huis nemen.

Sprekers:

B. Aris: Spreker draagt een paar haiku's voor, waarmee hij wil bereiken dat er in deze partij naar binnen gekeken moet worden en niet teveel naar buiten, zoals bij de Japanse politiek.

De liberaal dient de ruimte te krijgen. Linksdenkenden dienen als gelijken te worden behandeld. Zonder etiket zijn we vergelijkbaar met het CDA "ze durven er niet voor uit te komen".

F. vd Brandhof: Wanneer een minderheid problemen zou hebben met een etiket, dient de partij rekening te houden met de gevoelens van deze minderheid. Zelf vindt hij het een bruikbare aanduiding.

F. de Vries: We dienen gericht te zijn op het behoud van de partij. Terwijl D'66 een voortvarende rol in de politiek probeert te spelen, beweren tegenstanders dat er een honger naar rechts bestaat en we een traditionele partij zijn. Punten als solidariteit met anderen, vindingrijkheid, durf, zorg milieu etc. zijn typisch voor D'66. Voor de kiezers is duidelijkheid heel belangrijk. Voor de PvdA is de zorg voor de inkomens het belangrijkste de rest is om het even. Geertsema VVD kent geen ideale staat. D'66 is anders, is tegens liberalisme. De overheid moet zelfs op dit punt bijgestuurd worden. Wat mij betreft kunnen de moties in de prullebak. D'66 is door radicale democratisering geworden tot wat het nu is D'66 is een partij met lef en visie en zelfbewuste kwaliteit.

H. v. Oerle: Tot nu toe hebben we als nadere aanduiding gehad het Redelijk Alternatief. Brave nette aanduiding. Bij de problemen waarmee de regering kampt is het belangrijk dat wij meer stem in het kapittel krijgen. Links Liberaal onvoldoende. Op dit moment maken we dat niet waar. Liberalisme = wijsheid; Links = ingehouden woede. We moeten harder waarmaken waar we staan zeker als de motie zou worden aangenomen.

#### **Bakker**

E. Bakker: Enige tijd geleden was D'66 een duidelijke partij die zorg milieu etc. hoog in vaandel droeg. Onze lijsttrekker kwam goed over kon alles duidelijk uitleggen. Resultaat 17 zetels. In een jonger verleden is de eigen identiteit aangetast resultaat vertrouwen kiezers minder. Onzekere politiek geeft D'66 het beeld van een nectarine, mist dus geen aanhang. Dit dient opgeklaard te worden door duidelijk hardere politieke stellingnames van onze De Kamerfractie. We moeten nieuwe dingen verzinnen zoals tegen inpoldering Markerwaard, tegen aanleg van Militair oefenterrein in Lauwersmeer, tegen vrije heroïne verstreking in Amsterdam en tegen afbraak van cultuurbeleid, voor De tv net etc. In feite is dit een discussie van de angst een alibi voor verloren verkiezingen, we dienen weer een issue-partij te worden. Een etiket op een wijnfles kan niet spreken wij wel.

El Peters: Voelt enige aarzeling om voor te stemmen. Sociaal democraat zou haar meer aanspreken. Een gouden toekomst zou weggelegd zijn voor zo'n krachtige middenpartij D'66. Met dit oogmerk zijn we echter niet opgericht en het is zeker niet de bedoeling de PvdA van haar stoel te verdringen.

Als de koers zou worden ingeslagen naar een sociaal geengageerd liberalisme, zou de keuze gemakkelijk zijn en voelen we ons minder als weekdieren in het middenblok.

Karsdorp: Is voorstander van een nadere aanduiding: progressief liberaal, sociaal liberaal, links liberaal kan ook. De kiezers zullen niet binnenstromen. Daarvoor is meer nodig; agressiever optreden in de Kamer, handiger omgaan met de macht.

Een op continuïteit ingestelde partij, die zelfs regeringsverantwoordelijkheid wil dragen. Welk bindmiddel heeft D'66. Nodig is een minder conjunctuur gevoelig bindmiddel. Het geboortjaar zegt niemand meer wat. Zeggen dat onze identiteit uit ons programma spreekt is elitair. D'66 moet de ivoren toren verlaten en kort aangeven waar zij voor staat. Progressief links, sociaal liberaal. Vandaar zijn keus D'66 het progressief liberale alternatief.

Mw. Jorritsma: Zij heeft wel behoefte aan 1 of 2 woorden om de partij nader aan te duiden. Als een opening naar mensen die belangstelling hebben en ons willen kiezen. Wij zitten binnen het politieke krachtenveld van Nederland. Wij strijden tegen politieke tradities. Het is uitermate elitair en hoogmoedig om haaks te blijven staan op het politieke krachtenveld. Wij draaien mee, wij hebben continuïteit nodig. Daarom is het noodzakelijk om naar buiten toe duidelijk te maken wat wij zijn. Daarom zeggen dat wij links liberaal zijn. Het etiket verandert niets aan het partij-uitgangspunt, het is alleen een aanduiding van onze plaats in het politieke krachtenveld naar buiten toe. Vindt het argument van Bob v.d. Bos over een kleine meerderheid van 40-60 een slecht argument; kan zich de bergen beslissingen op deze manier herinneren. Als je bang bent voor het dwingend opleggen van een etiket stem dan in ieder geval voor 10.01.

Klompenshouwer: Een besluit over een nadere aanduiding van onze partij is fundamenteel. Het gaat om het ideologisch waarmerk, een kompas. Wij kunnen nooit tot zo iets besluiten om louter electorale overwegingen. Wij gooien onze geestverruimende ambities in de prullenbak. Met links liberaal versmallen wij de mogelijkheden voor ons zelf. Met de ondertiteling links liberaal zet D'66 zich in het wassenbeeldmuseum van kleinlinkse partijen. Het voorgestelde ideologische kader zal als een dwangbuis gaan werken. Ons wereldbeeld wordt kunstmatig ingekleurd en sbheef getrokken. Wat houdt links liberaal eigenlijk in, die ondertiteling heeft een nadere aanduiding nodig.

Stibbe: Als in Nederland wordt gesproken over de socialisten wordt de PvdA en de PSP bedoeld, bij liberalen denken wij aan de VVD. D'66 is opgericht om de conservatieve 3-deling te doorbreken. In die termen konden en kunnen wij ons niet vinden. Onze inbreng is democratisering. De discussie die vastgelopen was, zouden wij weer op gang brengen. Als D'66 een nadere aanduiding moet hebben dan moet het zijn een radicaal democratische partij.

Van Mierlo: Er is wat al te gemakkelijk aan zijn opvattingen een nostalgisch karakter gegeven. Iedereen haast zich in deze discussie te stellen dat er niets veranderd aan de standpunten en de richting die wij opwillen, dat dat etiket als hulpmiddel ter hand moet worden gesteld. Dat is geen nostalgie, dat is iets dat wij door de geschiedenis heen van D'66 niet wilden.

Zijn belangrijkste punt tegen is: zet die hoed niet op mijn kop, zet hem op je eigen kop. Laten wij niet iedereen dwingen die hoed op te zetten. Nu is het er niet meer bijhoren belangrijk geworden. Vindt ideologisch geen vies woord, maar het is niet onze manier van er zijn. Als je 2 woorden nodig hebt om uit te leggen ben je sectorisch bezig. Dit is de beste manier om klein te blijven. Je hoeft niet persé groot te worden, maar ook niet persé klein te blijven.

hr. Bakhuizen: Er is een diepere beweegreden voor J. Veldhuizen om deze motie in te dienen. 6 jaar geleden is tijdens een congres onze denkvorm samengevat op een A4 en zonder stemming overgenomen. Wat gebeurde er. De praktijk wijst uit dat men stukken kan weggooien, als er na 3 maanden niemand naar gevraagd heeft. Dat zal de reden zijn dat we nooit meer iets over dat A4'tje hebben gehoord. Dat wordt nu zeker goedge maakt in de zin dat het A4'tje verkort is tot 2 woorden Links Liberaal. Daarmee ben je er natuurlijk niet. Duidelijkheid moet voorop staan. Hoe vertel is het mijn buurman. Als we met de volgende verkiezingen winst willen boeken, moeten we naar de concurrentie kijken. Waaraan zijn successen van PvdA en VVD te danken? Wat is er mis met de CPN?

G.J. Wollfersbergen: 2 punten naar voren brengen:

1. D'66 heeft de potentie altijd gehad een 4e politieke stroming te vertegenwoordigen.
2. De identiteit van de partij dient helderder naar buiten te worden gebracht.

Een etiket alleen is niet voldoende. De identiteit bestaat uit meer elementen. Toch dienen we een gezicht naar buiten te bepalen. Herkenbaarheid voor anderen is heel belangrijk. Op zich is links liberaal een goede aanduiding voor onze partij ook in Nederland.

B. Schwarz: Deze aanduiding is helaas 253 woorden teveel. Typisch Calvinistisch als wij A zeggen moeten we tot Z doorgaan. Bij het verduidelijken van e.e.a. is het niet de bedoeling ook de ideologie die erachter zit of het programma te toetsen. Een voorbeeld: een motie van D'66 om het stuk strand tussen Bergen en Schoorl waarop naakt gerecreerd wordt te benamen als naaktstrand werd in de raad van zowel Bergen als Schoorl verworpen. Het beest, de mag geen naam hebben. Dit geldt hier ook; is voor motie.

J. Klein: Er leven grote twijfels. De ruimte dient te worden opengelaten om ons ondogmatisch karakter naar de kiezers toe uit te dragen. Een etiket zou versmalling betekenen. Vooroordelen gaat de kiezer uit de weg. Een nadere aanduiding staat een open relatie in de weg. We moeten denken aan de toekomst.

O.H. Grunwald: Was bij geboorte van de partij. Nu is de partij 18 jaar oud dus volwassen. De kwaliteit moet voldoende zijn om ons te handhaven. De andere partijen zijn nog steeds niet verdwenen. Liberalen, Socialisten, Conservatieven (Confessionele tijdperk lijkt voorbij) zijn de vaste winkels in het kabinet. Onze politieke hobby club is uitgegroeid. Als liberaal zijn we een herkenning dan wel links liberaal of sociaal liberaal.

Grunwald: Een naam is een identiteit en een identiteit is daden en persoon of te wel personen en hun daden. In het begin was het voldoende om het denkbeeld op te roepen van concrete alternatieven van bewustmaking van vernieuwingen, zonder dat de personen van D'66 de macht hadden moeten dragen, in zekere zin vrijblijvend, opposerend. Nu wij de macht gedragen hebben, sluipt de onzekerheid in, menen wij de macht te kunnen redden door een nadere aanduiding.

De aanduiding links en liberaal kunnen wij bij socialisten en liberalen vinden, maar de daden van D'66 onvoldoende. De 3 anderen zijn alleen bezig met machtsvarianten en oppositiepogingen. Zouden wij onze naam verbinden, dan koppelen wij ons qua naam aan VVD en PvdA, terwijl wij laatstelijk met het CDA geregeerd hebben: nog meer onduidelijkheid. Iedere fabriek die een produkt op de markt brengt, zou zich er voor passen om dit zonder onderzoek te doen. De commotie over de naam is begonnen met het verlies.

Houdt de naam, herstel de traditie van goede daden door personen, die moeten leren op een betrouwbare manier met de macht om te gaan.

Een combinatie van inspirerende sprekers en mensen die een zeker charisma hebben weten te halen in het macht uitoefenen.

D'66 is er alleen voor mensen, die willen wat wij doen.

/on

Mertens: Zou er/gelukkig mee zijn wanneer de motie Veldhuizen wordt aangenomen. Laten wij de etikettenplakkerij maar overlaten aan de regering.

Wegter: Is het met het HB eens, dat een jaar geleden zei dat het niet verstandig was om een discussie uit te lokken over de naamgeving. Het congres wilde daarmee geen genoegen nemen en droeg het HB op nader tot discussie over dit onderwerp te komen. Het moet nu maar eens uit zijn. Wij moeten datgene wat wij in het buitenland zeggen ook maar hier waar maken. Wie van de tegenstanders laat een principiële tegengeluid horen. Zet er het etiket onder een pragmatische conclusie van een discussie die eigenlijk niet had mogen plaatsvinden.

Nypels: Kenmerkend is dat D'66 er in 17 jaar niet in is geslaagd een blijvend bestand van leden en kiezers te krijgen. Voor het verkrijgen van een sterk blijvend bestand is een vergroting van de herkenbaarheid van D'66 nodig. Democratie is een besluitvormingsmethode.

Ondogmatisch en pragmatisch zeggen niets over de inhoud van het programma. D'66 beidt zich aan als een programmapartij. Nadere aanduiding via kernpunten uit het programma. Niet begrip bezigen die alleen D'66-ers begrijpen. Bestaande, aksenten, begrip gebruiken.

De plaats van D'66 wordt duidelijk aangegeven met links liberaal, zowel in Nederland als in Europa zijn er door de eeuwen heen progressief liberale stromingen geweest.

Resolutie van Nuis is op zich zelf veel vager. Een belangrijk bezwaar is dat er miskend wordt dat D'66 van de eerste dag af een eigen politieke visie heeft ontwikkeld in uitgangspunten deel 1 D'66.

Steun aan moties van Veldhuizen of Boogerd is verstandig.

Links en liberaal is een bewuste combinatie, die wij niet moeten verdoezelen.

E.vd Brink: Hoewel de benaming LL voor veel mensen gemakkelijker kan vallen geldt dit niet overal. Bij ons op de Veluwe bijv. waar men over het algemeen vrij rechts en behoudend is, zou zo'n embleem ons werk bemoeilijken. Beter is duidelijker in daden over te komen.

J. Veldhuizen: Deze discussie gaat natuurlijk niet alleen om wel of geen etiket. De verdeling 40%/60% werkt natuurlijk niet. Er wordt op democratische wijze een besluit genomen en dat is het dan. Democratisch iets grijs maken is onmogelijk. Dit geldt zowel voor de hoed v. v.Mierlo als voor de verandering van "onder de huidige omstandigheden" in "vooralsnog". Zo werkt het systeem. Ook hr. Bakhuizen bakt ze wat te bruin: het A4'tje ligt er!

Jopie Boogerd: De hele partij gebruikt de aanduiding links liberaal zowel in buitenland als binnenland. Verwerp 10.01 tenminste niet voor wat het buitenland betreft.

Aan Nuis: 253 woorden of half A4'tje of iets meer, is mij persoonlijk wat teveel van het goede. Zal ermee werken als ervoor gekozen wordt.

B.vd Bos: Een van de sprekers zei dat er geen principiële argumenten tegen genoemd zijn. Het belangrijkste argument tegen is: wij willen het niet allemaal.

Er is hier sprake van een democratische besluitvorming. Als het gaat om een beleidsvoorstel is de stemverhouding 49/51 voldoende. Als het gaat om staatsrechtelijke besluiten is een 2/3 meerderheid vereist. Hij zou het daarom zeer betreuren als iets wat de hele partij aangaat met een kleine meerderheid van stemmen bereikt zou worden.

Voor wat de buitenlandse politiek betreft zijn er totaal geen problemen met de links-liberale uitleg. De situatie maakt het daar noodzakelijk. Maar niet 1 formeel Links Liberaal etiket. De laatste opmerking geldt Aan Nuis: Tegen het A4'tje op zich geen bezwaren, zolang het niet als officieel stuk aangemerkt wordt.

### Ronde besluitvorming

Motie Veldhuizen in stemming: verworpen.  
Motie Boogerd 10.01 in stemming: verworpen.  
Motie Nuis 10.02 in stemming: verworpen.

#### Uitslag stemming Programmacommissie:

Niet verkozen zijn: N. Zeevenhoven en P. Kuypers. (139 en 39 punten)  
Verkozen zijn: E. Wellenstein - 445 punten, W. Heupen - 386 punten,  
N. Stehouwer - 329 punten, C. Evenhuis - 240 punten, N. Schoemaker -  
161 punten.

#### 10. Toespraak M. Engwirda

Tekst is apart bijgevoegd.

#### 11. Vragenuurtje Tweede Kamerfractie

Aris: Vraag over garnalenkwestie. Zou het niet beter zijn om in het kader van ontwikkelingshulp de geneeskundige dienst in landen in Azië te verbeteren.

Tommel: Heeft in het kader van ontwikkelingssamenwerkingsaspecten gezegd dat het beleid erop dient gericht te zijn om de eigen kansen van de landen te vergroten, een goed centraal apparaat.

Een navrant aspect is dat juist een land als Bangladesh naar ons garnalen moet uitvoeren.

Het thuis spellen in Nederland heeft niets uit te staan met de sterftegevallen. Hangt hiermee ook niet samen. Vindt het verbod dan ook een overhaast genomen maatregel. Wil er nog eens diep over nadenken of dit niet teruggedraaid moet worden. Het geeft een grote bijverdienste.

Klein: Uitslag BMD.

Tommel: Is tevreden met de uitslag van de BMD. Deze is toch zo breed geweest, ondanks alle kritiek. Het rapport heeft een gewicht gekregen, wat niet veronachtzaamd mag worden. De uitslag lijkt het VP van D'66 te zijn. De nadruk ligt op decentrale energievoorzieningen.

Een tweede punt is dat het prijseffect niet het eerste criterium is. Men is bereid meer geld te betalen voor betere, milieuvriendelijker energie. Aangeduid is dat veel mensen zich kunnen vinden in de energiepolitiek van D'66.

De uitslag van de BMD geeft ook te zien dat er geen nieuwe kerncentrales gebouwd moeten worden. Wat betreft Dodewaard en Borssele heeft het parlement reeds een besluit genomen met ruime meerderheid.

Van Oorschot: De nieuwe tekst van het drugbeleid, zoals dat in Amsterdam is gemaakt. Alle leden van de fractie zouden zich conformeren aan het standpunt van 1 fractielid.

Mw. Wessel: De fractie is bereid alles op zijn meritis te bekijken in samenspraak met gemeenteraadsfracties.

Spreker: Bij Staatssecretaris Brox zou geprobeerd worden te bewerkstelligen de normen voor het krijgen van vrije sectorwoningen te verruimen. Wat voor normen worden er gesteld aan die corporaties, die zich storten in nieuwbouw in plaats van het oude woningenbestand op peil houden.

Nypels: Alle gemeentes zullen moeten zorgen dat de bestemmingsplannen op peil worden gebracht en dan bekijken waar gebouwd mag worden.

De woningbouwcorporaties mogen uitsluitend in de vrije sectorwoningbouw gaan bouwen als er voldoende geld is voor het op peil houden van het oude woningenbestand. Daardoor kunnen niet alle wooncorporaties bouwen. Iedere woning die zonder subsidie van het rijk wordt gebouwd is winst.



Agendapunt 11 Vragenuurtje Tweede Kamerfractie

---

Peter Oosterhuis Dronten:

Vraag betr. wet 2-verdieners. Niet mee eens. Wat gebeurt er met ons ongenoege. Moeten we blijven zeggen dat die wet moet verdwijnen?

Louise Groenman: Ook hier is een democratisch besluit genomen waar we ons dienen neer te leggen. Er komt nog een 3e fase mbt alleenverdieners. Hopelijk is dat nog in goede banen te leiden. De wet ligt er, we zijn geen actiegroep.

M. Dijkmans:

Kwestie kinderopvang niet goed geregeld. Is hier nog iets aan te doen.

L. Groenman: De Kamer heeft hier toezeggingen gedaan. Bleek niet haalbaar in de Kamer. Toezeggingen dienen echter nagekomen te worden. Bij de 3e fase komen wij hier zeker op terug.

Hr. Dodemond Maastricht:

De regering in Turkije heeft beslist de papaperproductie op te voeren. Wat kan de 2e Kamerfractie hieraan doen. Heroïne is grote bedreiging voor onze samenleving.

Elida Wessel: Helaas hebben wij niets in te brengen bij de Turkse regering. Dit zou iets zijn voor de Europese Raad maar ze zijn geen lid. Wellicht is er in andere organisaties zoals de VN invloed uit te oefenen. Een controle apparaat om te toetsen hoe Turkije zich gebonden acht aan verdragen en conventies zou pas effect opleveren.

v. Schaik Amersfoort:

Problemen met f 1445,- regeling.

6 en 13 februari wordt de Minderhedennota behandeld in de 2e Kamer. In de kader wordt bekeken hoe het zit met de gezinshereniging. Kunt U als D'66 krachtig optreden voor meer keuze beleid. Ook kwestie aan orde stellen van afbouwen van woonwagenkampen etc.

E. Wessels: Het is een goede gelegenheid bij de behandeling van de Minderhedennota te laten blijken hoe wij over zaken als discriminatie denken. In feite is de beslissing over de f1445,- al genomen. De PvdA heeft dit voorstel gesteund.

Nypels: De grote partijen zijn voor het in stand houden van grote woonwagenkampen. Wij zijn voor groot-middelgroot en kleine terreinen. Wij zullen zeker proberen het woonwagenbeleid om te buigen of uit te stellen. 1 ding is gunstig mede door ons pleidooi is toegezegd een paar grote kampen open te houden met minder wagens erop.

v.Bruggen:

Wat vindt de fractie van

1. Het afbouwen van de werkverruimende maatregel
2. Welke mogelijkheden zijn er voor werklozen die in de maatschappij zinvol bezig willen zijn.

L.Groenman: Er is een 2e arbeidscircuit ontstaan. Sociale innovatie. We zijn verkeerd bezig door voor hetzelfde werk minder uit te geven door met betaalden en nietbetaalden te gaan werken. Het leerlingwezen moet in stand worden gehouden ; daarnaast dienen allerlei projecten te worden opgezet of uitgebreid. Arbeidstijdverkorting, deeltijdbanen etc. scheppen banen. Vrijwilligerswerk dient opgewaardeerd te worden vooralsnog door medezeggenschap etc.

## 12. Actuele politieke moties

### Motie 13.01

HB: toelichting: de fractievoorzitter heeft al in zijn toespraak het een en ander aangegeven en verklaard.

Mw. Klaassen: Welke actuele ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven tot deze motie. Een aantal fundamentele partijpunten is nog eens op een rijtje gezet. Het is gewoon een HB-resolutie die te laat is ingediend om op het congres mee te lopen. Dit hele verhaal is niet amendeerbaar. Wij komen in een situatie van take it or leave it. Zij heeft een aanvulling die vrij principieel is. Wil het HB vragen om het congres niet meer met dergelijke dingen te overvallen.

Aan punt 1 ontbreekt, dat degenen die 10% vrijwillig of onvrijwillig korter werken niet nog eens 10% moeten gaan inleveren.

Potman: De procedure is niet gelukkig. Heeft ook een paar problemen met de tekst. 5 en 1 is voor amendering vatbaar.

Slottje: Voelt zich aangesproken door b. Heeft niet het gevoel dat hij het verkeerd gedaan heeft. Er zitten wel manko's in. Het is niet zo zeer een motie, of een resolutie, maar een samenvatting van het VP.

Traag: Ordevoorstel: procedure m.b.t. deze resolutie is nogal ongelukkig. Stelt voor deze tekst aan te houden tot het volgende congres en deze dan te publiceren in de eerstvolgende Democraat, zodat de tekst amendeerbaar is.

De rapportagecommissie verzoekt het HB met klem deze motie terug te trekken.

V.d. Bos namens het HB: HB erkent dat de procedure, zoals die nu is gegaan voor verbetering vatbaar is.

Dit soort inhoudelijke moties moeten voortijdig als resolutie de partij in, zodat er geamendeerd kan worden. Deze lijn zal in de toekomst zeker aangehouden worden. Wanneer je het gaat verschuiven naar het volgende congres, heeft dat als nadeel dat je belangrijke prioriteiten naar het volgende congres verschuift. De meer inhoudelijke zaken haal je uit dit congres weg.

Traag handhaaft zijn ordevoorstel.

Ordevoorstel wordt in stemming gebracht en aangenomen.

### Motie 13.02

Frankfurter: D'66 is een van de weinige grote partijen die zich onbevangen over een dergelijk onderwerp kan uitlaten.

HB: Neemt deze motie graag over.

Motie wordt bij acclamatie aangenomen.

### Motie 13.03

HB neemt deze motie over.

Deze motie wordt bij acclamatie aangenomen.

## 14. Sluiting door de partijvoorzitter

De discussie van vanmiddag heeft 2 dingen duidelijk gemaakt:

- 1) gemakelijkheid door sprekers
- 2) het heeft in ieder geval uitgedraaid dat er geen sprake is van aangeslagenheid.

Dankt iedereen voor zijn bijdragen.